

Analiza rynku turystycznego Brazylia

Marta Opilka
GrupaT2
Indeks 36971
Rok 2009

Spis treści

Wstęp	3
1. Brazylia wprowadzenie	4
1.1. Podstawowe informacje	4
1.2. Historia Brazylii.....	5
1.3. Ludność	6
1.4. Gospodarka	7
1.5. Święta, karnawał.....	9
1.6. Warunki rozwoju turystyki	10
1.7. Komunikacja.....	12
1.8. Regiony turystyczne	13
1.9. Atrakcje turystyczne	15
1.10. Baza noclegowa	18
1.11. Ruch turystyczny	20
2. Analiza rynku brazylijskiego.....	21
2.1. Analiza rynku brazylijskiego na podstawie międzynarodowego ruchu turystycznego	21
2.2. Przyjazdy zagraniczne do Brazylii.....	24
2.3. Profil turysty odwiedzającego Brazylię	25
2.4. Cele przyjazdów.....	25
3. Rynek emisji turystycznej.....	26
3.1 Turystyka krajowa	26
3.2 Turystyka zagraniczna.....	26
4. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.....	29
4.1 Profil turysty brazylijskiego	30
Podsumowanie	33
Spis tabel, rysunków i wykresów.....	34
Literatura.....	36

Wstęp

Brazylia od dawna przyciąga podróżników. Choć dobrze są znane miejsca, które są najczęściej odwiedzane przez turystów, w kraju który zajmuje niemal połowę powierzchni Ameryki Południowej pozostaje nam jeszcze wiele do odkrycia. Kraj ten w prawdzie nie może się poszczycić takimi górami, jak sąsiadujące z nią Peru czy też Boliwia. Brazylia posiada rozległe tereny podmokłe, obszerne tereny porośnięte wilgotnymi lasami równikowymi, pełne zwierząt oraz egzotycznej roślinności., potężne rzeki oraz grzmiące wodospady a także niekończące się plaże, które przyciągają turystów. W Brazylii jest wiele wspaniałych miejsc, jednak to sami Brazylijczycy przyciągają do swego kraju tylu gości. Należą, bowiem do najenergiczniejszych, najweselszych ludzi na świecie.

Celem niniejszej pracy jest analiza rynku brazylijskiego. Zdobycie informacji na temat, kto, w jaki sposób oraz w jakim celu podróżuje do Brazylii, kraju samby i karnawału.

Pierwszy rozdział zawiera ogólne informacje o kraju. O jego położeniu, historii oraz gospodarce. Również w tym rozdziale znajdziemy takie informacje jak warunki rozwoju turystyczne kraju, wyodrębnione są również regiony turystyczne, a także mowa jest o atrakcjach turystycznych Brazylii.

W drugim rozdziale przedstawiona jest analiza rynku brazylijskiego. Rozdział ten zawiera przyjazdy zagraniczne turystów, profil turysty zagranicznego, a także pokazuje cele przyjazdów turystów zagranicznych.

Kolejny rozdział skupia się na wyodrębnieniu turystyki krajowej oraz zagranicznej.

Natomiast czwarty rozdział zawiera informacje o rynku brazylijskim i jego znaczeniu dla Polski.

ROZRZIAŁ I. Brazylia wprowadzenie

Brazylia już od dawna przyciągała wielu podróżników. Dobrze znane są miejsca najczęściej odwiedzane przez turystów jednak w dalszym ciągu pozostaje nam wiele do odkrycia.

Rysunek 1. Flaga Brazylii

Źródło: <http://www.flagi-panstw.pl/brazylia>

Rysunek 2. Godło Brazylii

Źródło: <http://www.flagi-panstw.pl/brazylia>

1.1. Podstawowe informacje

Jest to największe państwo Ameryki Łacińskiej pod względem powierzchni 8,5 mln km² a także pod względem liczby ludności 190 mln.

Brazylia jest piątym, co do wielkości krajem świata zaraz po Rosji, Kanadzie, Chinach i Stanach Zjednoczonych. Brazylia graniczy na lądzie z 10 państwami. Spośród krajów Ameryki Południowej nie posiada wspólnej granicy jedynie z Ekwadorem oraz Chile. Długość granicy lądowej wynosi 16 tys. km. Brazylię oblewają wody Oceanu Atlantyckiego. Stolicą Brazylii jest Brasilia, która posiada 2,14 mln mieszkańców.¹

Terytorium Brazylii można podzielić na trzy krainy geograficzne: na północy część Wyżyny Gujańskiej, na południowym wschodzie Wyżyna Brazylijska, a na północy i północnym wschodzie Nizina Amazonki. Brazylia jest prezydencką republiką federacyjną i składa się z 26 stanów i 1 dystryktu federacyjnego. Językiem oficjalnym jest język portugalski.²

Brazylia jest republiką związkową, która podzielona jest na 26 stanów i 1 dystrykt federalny. W 1988 roku została uchwalona Konstytucja Brazylii. Głową państwa oraz szefem rządu jest prezydent, który wybierany jest w powszechnym głosowaniu co 4 lata.

¹ J. Lyon, W. Bernardson, A. Draffen, K. Dydyński, Ameryka Południowa część 2, wydawn. Pascal, Bielsko-Biała 1998, s.117.

² <http://pl.wikipedia.org/wiki/Brazylia> (24.03.2009)

Obecnym prezydentem Brazylii jest Luiz Inacio Lula da Silva. Władza wykonawcza należy do prezydenta i mianowanego przez niego rządu. Natomiast władza ustawodawcza należy do dwuizbowego Kongresu Narodowego. Kongres ten złożony jest z Senatu oraz Izby Deputowanych. Izba Deputowanych wybierana jest na 4 letnią kadencję, natomiast Senat na 8 letnią kadencję. Każdy stan posiada własny parlament oraz gubernatora. Nad wymiarem sprawiedliwości czuwają sądy federalne i stanowe na czele z Najwyższym Trybunałem Federalnym.³

Rysunek 3. Położenie Brazylii

Źródło: <http://www.flagi-panstw.pl/brazylia>

1.2. Historia Brazylii

Obszar dzisiejszej Brazylii przed inwazją europejską zamieszkiwali Indianie między innymi Arawakowie, Karaibowie, Tupi-Guarani, nie wykształcili oni organizacji państwowych. W roku 1530 wyprawa portugalska pod dowództwem P.A. Cabrala odkryła wybrzeże Brazylii. Do połowy XVII w. konkurowali o te tereny Hiszpania, Francja oraz Holandia. Jednak Portugalia utrzymywała panowanie nad tą kolonią, dlatego dzisiejsza Brazylia jako jedyny kraj w Ameryce Południowej reprezentuje kulturę oraz język portugalski. Nazwa Brazylia pochodzi od drewna, które było z tamtą eksportowane a nazywało się brasil. Odkrycia złóż złota i diamentów, które miały miejsce na przełomie

³ W. Maik, *Ameryka...*s. 110.

XVII i XVIII w. przyczyniły się do napływu ludności do tych terenów. W konsekwencji, na mocy układu z Hiszpanią, który zawarty został w 1750 roku doprowadził on do rozszerzenia terytorium Brazylii. Od 1793 roku kraj ten stał się wicekrólestwem. W 1815 roku Brazylia stała się królestwem, które było połączone z Portugalią unią personalną. W roku 1824 Brazylia przyjęła konstytucję. W drugiej połowie XIX wieku na terenach Brazylii rozwinęła się uprawa i produkcja kawy, co przyczyniło się do napływu imigrantów. Do czasów I wojny światowej republika rozkwitała gospodarczo a także politycznie, uregulowała swoje spory graniczne z sąsiadami powiększając swe tereny. Od roku 1917 Brazylia brała udział w I wojnie światowej a po wojnie wraz z pogorszeniem się sytuacji gospodarczej kraju, zaostrzyły się konflikty wewnętrzne. Wtedy też miały miejsce antyrządowe bunty młodych oficerów, a następnie w 1930 roku doszło do rewolucji. Lata 1930- 1945 to okres dyktatury Getuli Vargasa. W 1950 roku wprowadził on monopol państwa na wydobycie ropy naftowej. Po dojściu do władzy lewicy i prezydenta Luli Brazylia zaczęła wychodzić z kryzysu ekonomiczno- społecznego, który był wynikiem długu publicznego.⁴

1.3. Ludność

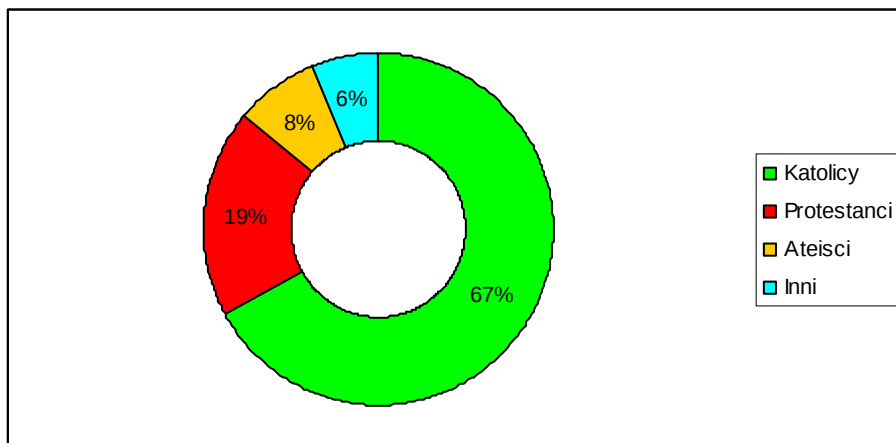
Brazylia liczy ok. 181.9 milionów mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosi 21 osób/km². ludność Brazylii jest zróżnicowana rasowo oraz etnicznie. Struktury tego rodzaju są odmienne w poszczególnych regionach. Biali głównie zamieszkują stany południowe i południowo- wschodnie, Murzyni stany północno-wschodnie i wschodnie, natomiast Indianie przede wszystkim Amazonię. Rozmieszczenie ludności jest nierównomierne, najgęściej zaludniona jest wschodnia i południowo- wschodnia część Brazylii. A najmniej zaludniona jest nizina Amazonki. W Brazylii mieszka ok. 800 tys. osób pochodzenia polskiego głównie w stanach: Parana, Rio Grande do Sul oraz Santa Catarina. Kraj ten należy do krajów demograficznie młodych. Społeczeństwo brazylijskie cechuje się dużym udziałem dzieci i młodzieży a niewielkim udziałem ludzi w wieku 65 lat i więcej.

Językiem urzędowym w Brazylii jest język portugalski. Jednak mieszkańcy zamieszkujący poszczególne regiony różnie akcentują, mówią różnymi gwarami oraz dialektami. W gminie São Gabriel da Cachoeira urzędowymi językami są dodatkowo języki indiańskie takie jak tukano czy też baniwa.⁵

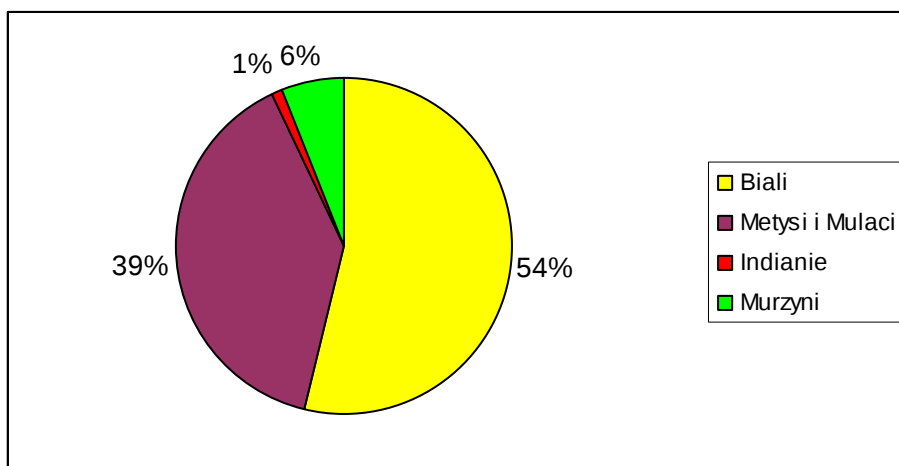
⁴ W. Maik, *Ameryka Południowa*, wydaw. Kurpisz Poznań, Poznań 1998, s. 111-112.

⁵ <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo.php?id=4573846> (28.03.2009).

Wykres 1. Główne wyznania

Wykres 2. Skład rasowy ludności

Źródło: Opracowanie własne

1.4. Gospodarka

Brazylia jest krajem przemysłowo-rolniczym. Jest jednym z najlepiej rozwiniętych krajów w Ameryce Południowej. Produkt Krajowy Brutto wynosi 9,5 tysięcy USD na jednego mieszkańca. Dużym problemem gospodarczym tego kraju jest ogromne zadłużenie zagraniczne. Struktura wytwarzania PKB jest następująca: przemysł 40%, usługi 52%, rolnictwo 8%.

Bogate zasoby naturalne Brazylii od dawna były podstawą rozwoju gospodarczego tego kraju. W Brazylii wydobywa się między innymi rudy żelaza, które występują głównie w stanach Minas Gerais i Pará, rudy manganu znajdujące się w stanach Pará oraz Ampá. Cynk i ołów występują w stanach Bahia, Parana, São Paulo. W Brazylii również występują

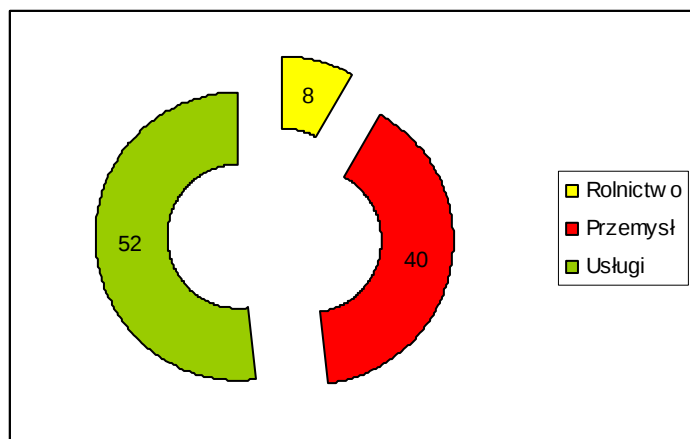
kamienie szlachetne i półszlachetne takie jak diamenty, szmaragdy. W Brazylii jest wydobywany również gaz ziemny, węgiel kamienny oraz ropa naftowa. Przemysł przetwórczy skoncentrowany jest głównie w południowej i południowo- wschodniej części kraju. Do głównych gałęzi tego przemysłu należy zaliczyć przemysł spożywczy, włókienniczy, hutnictwo żelaza, przemysł elektrotechniczny, rafineryjny. Głównymi ośrodkami przemysłu jest Sao Paulo, Rio de Janeiro. Przemysł przetwórczy oraz górnictwo dostarczają ok. 30% wartości produktu krajowego brutto.

Podstawą rolnictwa w Brazylii jest plantacyjna uprawa ziemi oraz ekstensywna hodowla zwierząt. Ziemie uprawne i plantacje rozmieszczone są głównie na wschodzie i południu kraju. Do głównych upraw plantacyjnych należy zaliczyć kawę, która zajmuje 1 miejsce na świecie w zbiorach, bawełnę, trzcinę cukrową, kakaowiec. Natomiast do głównych roślin uprawnych możemy zaliczyć kukurydzę, maniok, fasolę, ryż. Poza tym uprawia się rośliny oleiste, banany, pomarańcze.

Hodowla rozwinęła się przede wszystkim na południu Brazylii. Głównie hoduje się bydło, trzodę chlewną, owce oraz kozy.

Bogactwo lasów dostarcza drewna, kauczuku, wosku z palmy carnauby.⁶

Wykres 3. Struktura Produktu Krajowego Brutto

Źródło: Opracowanie własne

⁶ W. Maik, *Ameryka...*s. 121..

Tabela 1. Gospodarka i Handel Brazylii w latach 2001-2003

	2001	2002	2003
PKB w miliardach USD	509,7	459,3	493,3
Dynamika PKB w %	1,3	1,9	- 0,2
w tym: przemysł	-0,5	2,6	- 1,0
rolnictwo	5,8	5,5	5,0
usługi	1,8	1,6	- 0,1
Eksport FOB w milionach USD	58.223	60.362	73.084
Dynamika eksportu w %	+5,69	+3,67	+21,08
Import FOB w milionach USD	55.572	47.240	48.260
Dynamika importu w %	-0,48	-14,99	+2,16
Saldo handlu zagran. w mln. USD	+2.651	+13.122	+24.824
Inflacja w %	7,67	12,53	9,29
Inwestycje zagraniczne bezpośrednie w milionach USD	22.457	16.566	10.144
Rezerwy zagraniczne w mln. USD	35.866	37.823	49.296
Zadłużenie zagran. w mln. USD	209.934	210.711	214.898
Stopa bezrobocia w %	6,2	7,0	12,3
Kurs Real / USD na koniec roku	2,32	3,53	2,89
Ludność w milionach	172,4	174,6	176,9
Ludność zawodowo aktywna	75.458.172	78.179.622	brak danych

Źródło: "Sintese da Economia Brasileira 2004" - Confederação Nacional do Comércio
"Relatório Anual 2003" - Banco Central do Brasil

1.5. Święta, karnawał

Brazylijczycy należą do jednego z najbardziej muzykalnych narodów świata. Ten wizerunek do dziesięcioleci przyciąga licznych turystów. W Brazylii już w czasach kolonialnych świętowano przed wielkim postem. Do XX w. był to czas płatania figli, a nie radosna zabawa. Podczas entrudo czyli trzech dni karnawału, uczestnicy oblewali się wodą, obrzucali się nieczystościami na wszelakie sposoby uprzykrzali życie bliźnim. Dopiero na początku XX wieku zrezygnowali z tego zwyczaju i jedyną pozostałością po tym zwyczaju pozostało rzucanie konfetti oraz serpentyn.

W 1840 roku w Rio w okresie karnawału zaczęły obowiązywać bale maskowe.

Historyczna impreza miała miejsce w hotelu Italia przy Praca Tiradentes. Pierwszy

współczesny bal karnawałowy odbył się w 1908 roku w hotelu Copacabanie, gdzie goście tańczyli polkę oraz walce wiedeńskie. W 1932 roku zainaugurowano Oficjalny Bal Miejski w Teatro Municipal.

Dla klasy robotniczej z Rio muzyka, taniec a także alkohol były i nadal są głównymi atrakcjami karnawału. Pierwszy robotniczy klub powstał dzięki Jose Nogueira Paredes. Blocos, ranchos czy też cordoes to jedne z klubów dla robotników i klasy średniej.

Główną zasługą klubów jest oczywiście oprawa karnawału między innymi parada, platformy na kołach, pokazy wyrafinowanych kostiumów oraz muzyka. W 1855 została zorganizowana pierwsza parada. Wówczas artyści przemaszzerowali przed elitarną publicznością na czele z cesarzem. Pod koniec XIX wieku w karnawale zaczęła uczestniczyć czarna ludność. Uczestnicy karnawału przebierają się za słynne postacie z telewizji kina, klaunów a także często widuje się mężczyzn przebranych za kobiety. Atrakcją każdego karnawału jest parada szkół samby. Szkoły, które biorą udział są oceniane przez jurorów, którzy są mianowani przez instytucje państwowe. Każda prezentacja powinna mieć główny temat może to być legenda, słynna postać czy też jakieś wydarzenie historyczne.⁷

1.6. Warunki rozwoju turystyki

Wyżyna Brazylijska zajmuje ok. 60% powierzchni całego kraju. Wyżyna ta złożona jest z wielu płaskowyży, dolin rzek oraz gór krawędziowych. Na południowym- wschodzie opada ona ku Oceanowi Atlantyckiemu, a na północny od wyżyny Brazylijskiej rozciąga się Nizina Amazonki, która jest w wielu miejscach zabagniona. Natomiast od południa ogranicza ją Wyżyna Gujańska, gdzie znajduje się najwyższy szczyt Brazylii a mianowicie Pico da Neblina 3014 m n.p.m. Brazylia charakteryzuje się zróżnicowanym klimatem w różnych regionach kraju. Duża część Wyżyny Brazylijskiej i Wyżyny Gujańskiej charakteryzuje się klimatem zwrotnikowym, wilgotnym. Suma opadów w tym regionie wynosi 1000- 2000mm. Nizina Amazonki charakteryzuje się klimatem równikowym, wilgotnym z roczną sumą opadów sięgającą do 4000 mm, a średnia temperatura wynosi od 25 do 28°C. Południowo- wschodnia część kraju ma klimat równikowy, suchy ze średnią sumą opadów 350- 500mm. Ogromne szkody w hodowli oraz uprawach wyrządzają okresowe susze. Klimat podzwrotnikowy, morski występuje na południowym końcu Brazylii. Roczna suma opadów w tym regionie wynosi ok. 1800 mm a średnia miesięczna

⁷ B. Rudnicki, *Biblioteka Gazety Wyborczej- Podróże marzeń Brazylia*, wyd. Mediprofit sp.z.o.o., Warszawa 2005, s.95-96.

temperatura od 13°C w lipcu do 24°C w styczniu. W Brazylii wyróżnia się trzy systemy rzeczne: Amazonki na południu kraju, Sao Francisco na północnym- wschodzie i Paragwaju oraz Parany na południu. Na rzekach występują liczne wodospady z najbardziej popularnym Iguacu.

Amazonka jest żeglowna dla statków o zanurzeniu do 7 metrów. Prowadzi ona największą ilość wody spośród wszystkich rzek na świecie. Dorzecze Amazonki obejmuje ok. 60% powierzchni kraju i jest największe na świecie. Szata roślinna jest w tym kraju niezwykle zróżnicowana. Formy leśne zajmują ok. 65% powierzchni kraju. Na Wyżynie Brazylijskiej występują sawanny oraz suche lasy formacji catinga. W Brazylii istnieje 30 parków narodowych oraz 14 narodowych rezerwatów przyrody. Najstarszy to Park Narodowy Amazonia, który liczy 10 tys. km². Natomiast najsłynniejszym parkiem narodowym kraju jest Park Narodowy Iguacu, który został utworzony w 1939 r. Park ten powstał dla ochrony najpiękniejszego wodospadu Iguacu.⁸

Tabela 2. Temperatura powietrza Brazylii

	Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Brasilia	21 ^o	22,5°	22,5°	22°	22°	20,3°	19°	19°	20°	22°	22°	22,5°	22°
Belem	27°	27°	26°	26°	27°	27,5°	27,5°	27°	27°	27,5°	27,5°	27,5°	27°
Rio De Janeiro	25°	28°	28,5°	27,5°	26°	23,6°	22,5°	22°	22°	23°	24°	26°	27°
Sao Paulo	20°	22°	23°	22,5°	20°	17,6°	16°	16°	17,5°	18°	20°	20,3°	22°
Belo Horizonte	23°	24°	25°	24,7°	23,6°	22°	21°	20°	22°	22,5°	23°	23,5°	23°
Manaus	27°	27°	26,3°	27°	27°	27°	27°	27°	27,5°	28°	28°	28°	27°

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.odyssei.com/pl/travel/brazylia.php>

⁸ Z. Kruczek, *Kraje pozaeuropejskie*, Kraków 2007, s.142.

1.7. Komunikacja

Sieć komunikacyjna Brazylii jest rozmieszczona nierównomiernie. Najgęstsza sieć występuje w południowo- wschodniej części kraju. Najważniejszą rolę odgrywa transport drogowy. Długość dróg kołowych wynosi prawie 2mln km, jednak tylko 9 % dróg jest utwardzonych. System dróg o twardej nawierzchni łączy ważniejsze jednostki osadnicze w Brazylii, w tym również Amazonii. Do głównych dróg należy między innymi droga panamerykańska (Belem-Brasilia-Pórto Velho) ma ona długość 4,8 tys. Km i droga Transamazônica jest to droga gruntowa o długości ponad 5,6tys.km. Droga ta łączy wybrzeże atlantyckie z zachodnią częścią Niziny Amazonki. Ważną rolę będzie odgrywać również droga, która obecnie jest w budowie, która połączy Macapá z Kolumbią.

Transport kolejowy ma niewielkie znaczenie, gdyż sieć ta jest przestarzała i w większości są to linie wąskotorowe. Całkowita długość linii kolejowych wynosi ponad 30tys.km.

Dużą rolę odgrywa transport wodny. Długość żeglownych dróg wodnych wynosi około 50 tys. km, a główną drogą jest oczywiście Amazonka. Do największych portów morskich należy Santos, Rio de Janeiro oraz São Sebastião.

W Brazylii istnieje ponad 1500 lotnisk lub lądowisk, z których 21 posiada połączenia międzynarodowe. Liczba lotów i ich częstotliwość znacznie przewyższają dane z całej Europy. Międzynarodowe porty lotnicze znajdują się w Rio de Janeiro, São Paulo, Brasílii.⁹

W Brazylii rozpoczynają się pierwsze inwestycje związane z Mundialem 2014, który będzie miał miejsce w Brazylii. Prezydent Lula podzielił już między zainteresowane miasta pierwsze pieniądze (1,5mld reali). Pieniądze te zostały przyznane przez rząd Brazylii na rozbudowę oraz modernizację infrastruktury komunikacyjnej.

Efekty będą następujące: Sao Paulo zbudowanie 65,6 km linii metra oraz 279km nowych ulic, Rio de Janeiro 26km linii metra i 111 km ulic, Brasilia 5,8km linii metra, Porto Alegre 82km ulicy.

⁹ Z. Kruczek, *Kraje pozaeuropejskie*, Kraków 2007, s.143.

Rysunek 4. Touroperatorzy na rynku brazylijskim

Źródło: www.braziltouoperators.com

1.8. Regiony turystyczne

Mając na uwadze walory przyrodnicze, antropogeniczne oraz stopień rozwoju turystyki w Brazylii wydziela się pięć regionów turystycznych: Północno-Wschodni, Południowo-Wschodni, Południowy, Środkowo-Zachodni oraz Północny (Amazonia).

Region Północno-Wschodni obejmuje 1,5mln km². jest to historycznie najstarsza część Brazylii. O atrakcyjności tego regionu decydują zabytki najstarszych miast brazylijskich takich jak Olinda, Salvador czy Sao Luis. Salvador jest najbardziej afrykańskim miastem

Brazylii, które znajduje się nad zatoką Wszystkich Świętych. Przez ponad dwa stulecia miasto to było stolicą kraju.

Region Południowo-Wschodni jest to najważniejszy region turystyczny Brazylii, a także jest najgęściej zaludnionym regionem. Jest to silnie zurbanizowany obszar zwany „sercem” nowoczesnej Brazylii. Region ten jest krainą wyżynną z rzeźbą o charakterze górskim. Od wschodu i południa teren ten wznosi się stromo nad wąskimi nadbrzeżnymi nizinami, a w kierunku północno-zachodnim opada łagodną pochyłością. Klimat równikowy ulega modyfikacji ze względu na wysokość nad poziomem morza. Występują tutaj lasy równikowe oraz campos cerrados (drzewiasta sawanna). Do tego regionu turystów przyciąga przede wszystkim Rio de Janeiro. Miasto to charakteryzuje się wspaniałym położeniem oraz pięknymi plażami ale przede wszystkim miasto to znane jest z karnawału, w czasie którego odbywają się parady szkół samby. Kulminacja tego światowego karnawału przypada na ostatnie cztery dni poprzedzające Wielki Post. Nad miastem dominuje szczyt Corcovado(704 m n.p.m.) z 38 metrowym posągiem Chrystusa Odkupiciela. Posąg ten jest uznany jako jeden z „nowych 7 cudów świata”. Kolejnym miastem charakterystycznym dla tego regionu jest Sao Paulo. Rozwój tego miasta do XIX wieku był bardzo powolny. W wyniku nagminnej migracji w ciągu kilkudziesięciu lat Sao Paulo z małego miasteczka przekształciło się w wielki ośrodek handlowy, przemysłowy a także naukowy. Historyczne centrum miasta istniejące w nowoczesnej architekturze tworzą wąskie uliczki, pasáže handlowe, które rozciąga się w pobliżu Placu Katedralnego i kolegium Jezuitów z XVI wieku. Współczesne centrum znajduje się w zachodniej części Sao Paulo.

Region Południowy znajduje się na najbardziej wysuniętej na południe części Wyżyny Brazylijskiej. Rzeki tego regionu obfitują w liczne progi oraz wodospady, z których Ignacu oraz Setę Quedas należą do największych na świecie. W tym regionie występuje klimat zwrotnikowy, jednak cechują go stosunkowo niskie temperatury powietrza średnia roczna temperatura nie przekracza 22°C. w procesie zagospodarowania południowych stanów dużą rolę odegrała imigracja z Europy głównie z Niemiec, Włoch, a także państw słowiańskich, wśród których dużą grupę stanowili Polacy. Z tego okresu zachowały się ośrodki miejskie, gdzie imigranci kultywują rodzinne tradycje oraz folklor.

Region Środkowo-Zachodni duży region o powierzchni prawie 1,9mln km², położony jest w środkowej części kontynentu. Charakterystyczną cechą krajobrazu są płyty osadowe. Większa część regionu pokryta jest przez sawanne. Występuje na tym regionie klimat podzwrotnikowy z sumą opadów sięgającą od 1000 do 2000mm rocznie. W części

zachodniej tego regionu, w pobliżu granicy z Boliwią rozciąga się największy w Ameryce Południowej obszar bagienny. Obszar ten zajmuje blisko 100tys. km². W 1982 został utworzony park narodowy Pantanal Matogrossense. W tym regionie są również jeszcze dwa parki narodowe: Ilha do Bananal oraz Salto de Itiguara.

Region Północny (Amazonia) region ten zajmuje obszar ponad 3,5mln km² stanowi to 42% powierzchni Brazylii. Centrum tego regionu tworzy Długość nizina, którą przecina rzeka Amazonka wraz z jej licznymi dopływami. Większą część regionu porasta największy na świecie kompleks wilgotnych lasów równikowych. Amazonia posiada dużą atrakcyjność turystyczną, która wynika z niepowtarzalnych walorów przyrodniczych, jednak ze względu na ograniczoną odległość komunikacyjną oraz niewielką bazą noclegową, znajduje się na marginesie ruchu turystycznego. Najważniejszymi ośrodkami turystycznymi są tutaj miasto Belem oraz oddalony o 700km port rzeczny Manaus.¹⁰

1.9. Atrakcje turystyczne

Brasilia jest stolicą kraju wybudowaną w połowie XX wieku. Miasto zostało zbudowane na planie samolotu lub jak inni twierdzą w kształcie nagiętego łuku ze strzałą. Plan tego miasta wyznaczają dwie osie wschód- zachód oraz północ- południe. Wschód- zachód to oś monumentalnych oraz funkcjonalnych budowli. Są tutaj urzędy oraz budynki rządowe. Oś północ-południe pełni funkcje mieszkalne. W tej osi znajdują się również ambasady. Na przecięciu osi jest główny plan miasta a mianowicie Plac Trzech Potęg. Znajduje się przy nim katedra metropolitalna a za katedrą znajduje się Plac Świtu to znaczy rezydencja prezydenta Brazylii.

Rio de Janeiro jest najbardziej znanym miastem w Brazylii zamieszkuje tutaj 11mln ludzi. Miasto to słynie przede wszystkim z hucznego karnawału i samby. W Rio istnieje kilkadziesiąt szkół samby a także nie brakuje tutaj tętniących życiem nocnych klubów czy też dyskotek . w mieście tym są również liczne muzea między innymi Galeria Sztuki Brazylijskiej, Muzeum Narodowe, Muzeum Sztuki Nowoczesnej czy też Muzeum Folkloru. Symbolem Rio de Janeiro jest Corcovado czyli wzgórze z posągami Chrystusa Zbawiciela. Warty zobaczenia jest również Głowa Cukru jest to wzgórze, z którego można podziwiać piękny widok na zatokę i Rio.

¹⁰ <http://www.atrakcje-turystyczne.com/ameryka-poludniowa/brazylia/>

Rysunek 5. Posąg Chrystusa w Rio de Janeiro

Źródło: <http://pl.wikipedia.org>

Salvador był pierwszą stolicą Brazylii założoną przez portugalską rodzinę królewską w XVI wieku. Przez wiele lat był najważniejszym portem, do którego byli przywożeni niewolnicy z Afryki. Miasto to jest doskonałym przykładem unikalnej mieszanki kultury Afrobrazylijskiej. Przejawia się ona w muzyce, tańcu, kulturze. Słynna Copeira styl walki, zadawanie ciosów nogami stylizowane tańcem pochodzi od niewolników afrykańskich z Salvadoru. Starówka Salvadoru- Pelourinho jest jedną z największych atrakcji Brazylii. Jest ona na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Wodospady Iguassu znajdują się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz uważane są za jedno z cudów świata. Znajdują się w stanie Parana na granicy brazylijsko-argentyńskiej. Wodospady te spadają z wysokości 80m w głąb wąwozu i tworzą 275 mniejszych wodospadów. Uderzająca w przepaść rzeka, rozpyła krople wody tworząc barwną tęczę. Równie piękną scenerię tworzy Diabła Gardziel wody 14 wodospadów staczają się z urwiska o wysokości 90m. organizuje się tutaj spływy pontonami, trekking a także loty helikopterami nad wodospadami. Park Narodowy chroni oprócz wodospadów również tropikalne lasy i zwierzęta.

Rysunek 6. Wodospady Iguassu

Źródło: http://www.toptravel.pl/wycieczki/atrakcje_brazylii,213.html

Amazonka łączna długość rzeki wynosi 6,275km i zarazem jest ona największym na świecie zbiornikiem słodkowodnym. Wypływa ona z Andów Peruwiańskich a kończy swój bieg w wodach Atlantyku. Amazonia to bogactwo fauny oraz flory. W wodach Amazonii żyje około 2 tysięcy gatunków ryb, wiele gatunków gadów a także delfiny różowe. Są organizowane wycieczki łodziami po Amazonii ze stolicy stanu Manaus oraz z Belem.

Rysunek 7. Amazonka widok z kosmosu

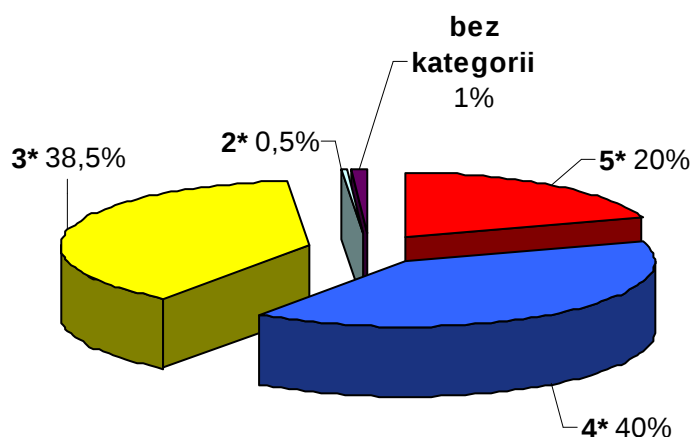
Plaże Rio swa sławę zawdzięcza między innymi piękną plażą. Nie ma chyba na świecie słynniejszej plaży niż Copacabana. Wzdłuż 4,5 kilometrowego odcinka wybrzeża rozciąga

się jedno z najgęściej zaludnionych osiedli na świecie. Plażę Ipanema odwiedzają najbardziej zamożni wczasowicze, którym nie odpowiada szaleństwo bywalców Copacabany. Ipanema to indiańskie słowo, które oznacza niebezpieczną toń. Rzeczywiście fale bywają tutaj wysokie

1.10. Baza noclegowa

Brazylia w ciągu kilku lat wysunęła się na pierwsze miejsce w Ameryce Południowej wyprzedzając Argentynę pod względem ilości pokoi oraz miejsc noclegowych. Liczba miejsc noclegowych w Brazylii przekracza 450tys.

Wykres 4. Liczba hoteli w Brazylii według kategorii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.brazils-hotels.com/brazil_map.htm

W Brazylii dominują hotele 4 gwiazdkowe jest ich aż 40%. Hoteli 3 gwiazdkowych jest około 133 co stanowi 38,5% całości istniejących hoteli w Brazylii. Natomiast trzecie miejsce zajmują hotele 5 gwiazdkowe, a na ostatnich miejscach widnieją hotele 2 gwiazdkowe oraz obiekty niesklasyfikowane.

Tabela 3. Sieci hotelowe w Brazylii oraz udział na rynku wyrażony w %

Hotel company	Country of origin	2001	2002	2003	2004	2005
Accor Group	France	1.4	1.5	1.3	1.6	2.5
Blue Tree Hotels	Brazil	0.4	0.5	0.5	0.7	1.2
Choice Atlântica Hotels	Brazil	0.2	0.4	0.2	0.3	0.6
Sol Meliá SA	Spain	0.2	0.4	0.4	0.5	0.8
Hotéis Transamérica	Brazil	0.2	0.4	0.4	0.4	0.5
Others	-	97.6	96.8	97.2	96.5	94.4

Źródło: http://somo.nl/html/paginas/pdf/Tourism_in_Brazil_oct_2006_EN.pdf

Tabela 4. Liczba hoteli w poszczególnych miastach

Miasto	Liczba hoteli	Miasto	Liczba hoteli
Fernando de Noronha	2	Buzios	22
Angra do Reis	6	Rio de Janeiro	39
Manaus	5	Sao Sebastiao	4
Belem	3	Santos	3
Sao Luis	3	Curiba	12
Fortaleza	22	Joinville	6
Natal	11	Blumenau	4
Joao Pessoa	7	Florianopolis	15
Olinda	4	Camboriu	1
Recife	15	Porto Alegre	15
Maceio	7	Gramado	7
Porto de Galinhas	2	Iguazu Falls	9
Aracaju	4	Sao Paulo	27
Salvador	21	Teresopolis	7
Iiheus	8	Tiradentes	1
Porto Seguro	14	Campa Grande	2

Brasilia	14	Belo Horizonte	11
Caldas Novas	1	Bonito	2
Ouro Preto	5	Cuiba	4
Vitoria	2		

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.brazils-hotels.com/brazil_map.htm

Jak wynika z tabeli najwięcej hoteli posiada miasto Rio de Janeiro 39 hoteli. Drugie miejsce pod względem liczby hoteli zajmuje Sao Paulo 27 hoteli.

Tabela 5. Brazylijski rynek lotniczy (sprzedaż detaliczna wyrażona w %)

Airline company	2001	2002	2003	2004	2005
Varig	28.7	26.7	36.5	37.5	39.9
TAM Airlines	30.7	35.0	34.6	34.9	40.0
VASP	14.4	12.7	9.3	8.1	-
Rio Sul	8.8	8.9	0.9	-	-
GOL	4.7	11.8	13.9	16.0	18.0
Transbrasil	7.8	-	-	-	-
Others	4.9	4.9	4.8	3.5	2.1

Źródło: http://somo.nl/html/paginas/pdf/Tourism_in_Brazil_oct_2006_EN.pdf

1.11. Ruch turystyczny

W ostatnich latach w Brazylii wyjątkowo szybko rozwijała się turystyka krajowa, lecz Brazylia to również kraj chętnie odwiedzany przez turystów zagranicznych. Rozwojowi turystyki zagranicznej sprzyjał znaczny rozwój sieci drogowej, jednak turyści zagraniczni częściej wybierali komunikację lotniczą. W 2006 roku w Brazylii odnotowano 5mln turystów zagranicznych. Brazylia zajmuje 1 miejsce pod względem liczby turystów zagranicznych wśród krajów Ameryki Południowej, a 4 miejsce pośród krajów obu Ameryk.

ROZDZIAŁ II. Analiza rynku brazylijskiego

2.1. Analiza rynku brazylijskiego na podstawie międzynarodowego ruchu turystycznego

Największą liczbą turystów zagranicznych może się poszczycić Francja. W 2006 roku kraj ten zanotował 78,9mln turystów zagranicznych. Liczba turystów ciągle wrasta, gdyż w roku 2007 zanotowano 81,9.mln. Pierwszą dziesiątą krajów przyjmujących największą liczbę turystów zagranicznych zamyka Meksyk. W 2006 roku jak i w 2007 Meksyk zanotował tą samą liczbę zagranicznych turystów a mianowicie wynosi ona 21,4mln. Brazylia nie może się pochwalić dużą liczbą turystów zagranicznych, kraj ten znajduje się dopiero na 41 miejscu, pod względem turystów zagranicznych (Tabela 6).

Tabela 6. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (liczba przyjazdów w mln.)

		źródła danych	1995	2000	2005	2006	2007	zmiana % 07/06
	Świat ogółem		536,0	683,0	803,0	847,0	903,0	6,6
1	Francja	TF	60,0	77,2	75,9	78,9	81,9	3,8
2	Hiszpania	TF	34,9	47,9	55,9	58,2	59,2	1,7
3	USA	TF	43,5	51,2	49,2	51,0	56,0	9,8
4	Chiny	TF	20,0	31,2	46,8	49,9	54,7	9,6
5	Włochy	TF	31,1	41,2	36,5	41,1	43,7	6,3
6	W. Brytania	TF	21,7	23,2	28,0	30,7	30,7	0,1
7	Niemcy	TCE	14,8	19,0	21,3	23,5	24,4	3,9
8	Ukraina	TF	3,7	6,4	17,6	18,9	23,1	22,1
9	Turcja	TF	7,1	9,6	20,3	18,9	22,2	17,6
10	Meksyk	TF	20,2	20,6	21,9	21,4	21,4	0,3
...								
41	Brazylia	TF	2,0	5,3	5,4	5,0	5,0	0,2

źródło: Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO): UNWTO World Tourism Barometer Vol 6, No. 2, June 2008

Turystyka zagraniczna niesie za sobą korzyści finansowe. Największe korzyści finansowe z turystyki zagranicznej posiadają Stany Zjednoczone. Wśród krajów świata o największych wpływach z turystyki zagranicznej Stany Zjednoczone plasują się na pierwszym miejscu. W 2007 roku wpływy te wynosiły 96,7mld USD, co stanowi 11%

wpływów z turystyki zagranicznej z całego świata. Wpływy z turystyki zagranicznej Brazylii w 2007 roku wynosiły 5,0mld USD, co dało jej 40 miejsce w ogólnej klasyfikacji.

(Tabela 7.)

Tabela 7. Kraje świata o największych wpływach z turystyki zagranicznej (w mld USD)

Ranga	Kraj	Wpływy (w mld USD)					Zmiany (%)			
		1995	2000	2005	2006	2007	waluta	06/05	07/06	08/07*
	Świat ogółem	405	475	680	742	856				
1	USA	63,4	82,4	81,8	85,7	96,7	sa	4,8	12,8	22,1
2	Hiszpania	25,4	30,0	48,0	51,1	57,8		5,6	3,6	5,0
3	Francja	27,4	30,8	44,0	46,3	54,2		4,3	7,2	-0,6
4	Włochy	28,7	27,5	35,4	38,1	42,7		6,7	2,5	3,2
5	Chiny	8,7	16,2	29,3	33,9	41,9	\$	15,9	23,5	4,8
6	W. Brytania	20,5	21,9	30,7	33,7	37,6		8,5	2,7	-1,5
7	Niemcy	18,0	18,7	29,2	32,8	36,0		11,4	0,6	1,8
8	Australia	8,1	9,3	16,9	17,8	22,2		7,3	12,2	5,1
9	Austria	12,9	9,8	16,1	16,6	18,9		2,7	4,0	15,0
10	Turcja	5,0	7,6	18,2	16,9	18,5	\$	-7,2	9,7	21,9
...										
40	Brazylia	1,0	1,8	3,9	4,3	5,0	\$	11,8	14,8	18,1

źródło: Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO): UNWTO World Tourism Barometer Vol 6, No. 2, June 2008

Największe wpływy z turystyki zagranicznej posiadają Stany Zjednoczone 96,7mld USD. Na drugim miejscu znajduje się Hiszpania z wynikiem 57,8mld USD. Brazylia zajmuje 40 miejsce z wynikiem 5,0mld USD.

Tabela 8. Wydatki na wyjazdy zagraniczne (w mld USD) według krajów pochodzenia turystów z uwzględnieniem Brazylii

Ranga	Kraj	Wydatki (w mld USD)					Zmiany (%)			
		1995	2000	2005	2006	2007	waluta	06/05	07/06	08/07*
1	Niemcy	60,2	53,0	74,4	73,9	82,9		-1,5	2,7	3,2
2	USA	44,9	64,7	69,0	72,1	76,2	sa	4,5	5,6	10,0
3	W. Brytania	24,9	38,4	59,6	63,1	72,3		4,6	5,4	9,9
4	Francja	16,3	17,8	30,5	31,2	36,7		1,2	7,8	-0,4
5	Chiny	3,7	13,1	21,8	24,3	29,8	\$	11,8	22,5	b.d.
6	Włochy	14,8	15,7	22,4	23,1	27,3		2,2	8,4	5,3
...										
28	Brazylia	3,4	3,9	4,7	5,8	8,2	\$	22,1	42,5	60,2

Źródło: Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO)

Na wyjazdy zagraniczne Brazylia wydała w 2007 roku 8,2mld USD, co daje jej 28 miejsce w ogólnej klasyfikacji. Pierwsze miejsce zajmują Niemcy w 2007 roku na wyjazdy zagraniczne wydały 82,9mld USD.

Tabela 9. Międzynarodowe przyjazdy do krajów latynoamerykańskich

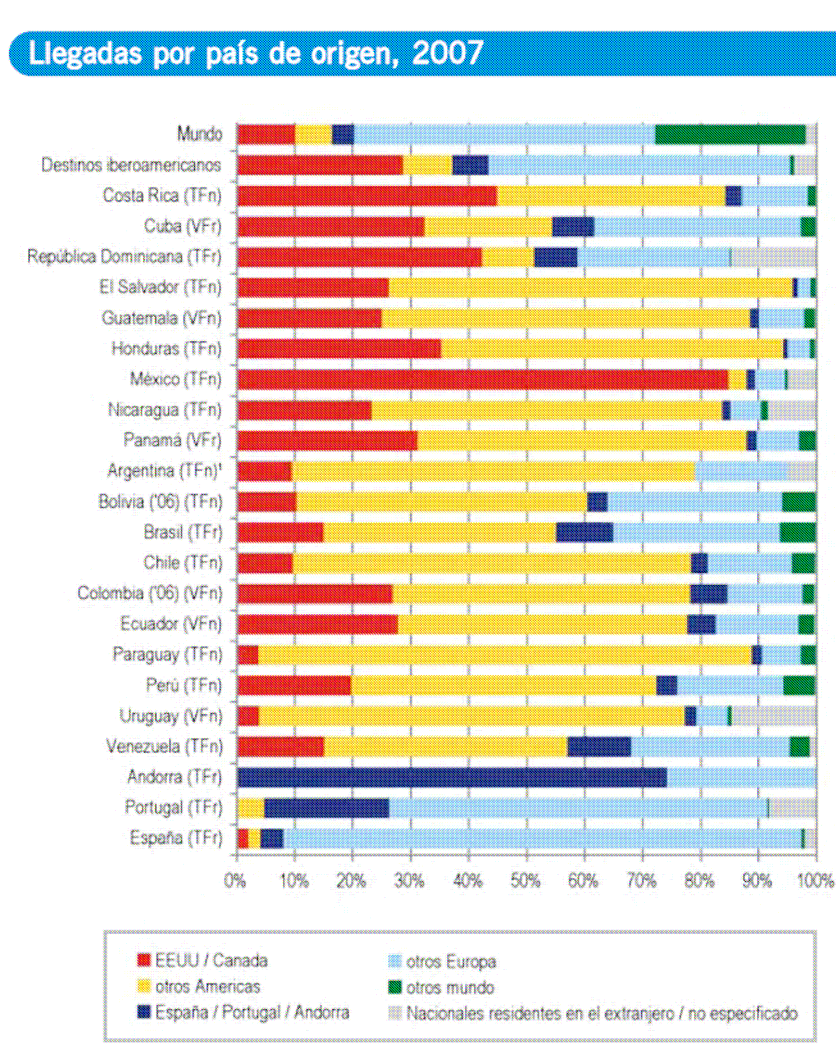
Llegadas de visitantes internacionales (por categoría)				
de las cuales				
Turistas (visitantes que pernoctan)				
	(1000)			
	1995	2000	2006	2007*
Mundo	536.000	683.000	847.000	903.000
Destinos iberoamericanos	83.143	107.475	124.306	128.257
en Américas	36.821	44.531	52.606	54.554
Costa Rica	785	1.088	1.725	1.980
Cuba	742	1.741	2.150	2.119
Rep. Dominicana	1.776	2.978	3.965	3.980
El Salvador	235	795	1.279	1.339
Guatemala	..	..	..	1.448
Honduras	271	471	739	831
México	20.241	20.641	21.353	21.424
Nicaragua	281	486	749	800
Panamá	345	484	843	1.103
Argentina	2.289	2.909	4.173	4.562
Bolivia	284	319	515	556
Brasil	1.991	5.313	5.017	5.026
Chile	1.540	1.742	2.253	2.507
Colombia	1.399	557	1.053	1.193
Ecuador	440	627	841	937 ^a
Paraguay	438	289	388	416
Perú	479	828	1.635	1.812
Uruguay	2.022	1.968	1.749	1.752
Venezuela	700	469	748	771
en Europa	46.322	62.944	71.700	73.704
Andorra	..	2.949	2.227	2.189
Portugal	9.511	12.097	11.282	12.321
España	34.920	47.898	58.190	59.193

Źródło: Turismo en Iberoamerica 2008, UNWTO

Region amerykański odwiedziło w 2007 roku 52,606mln turystów. Z czego 5,026mln to turyści odwiedzający Brazylię. Zajmuje ona pierwsze miejsce wśród państw Ameryki Południowej. Drugie miejsce zajmuje Argentyna.

2.2. Przyjazdy zagraniczne do Brazylii

Tabela 10. Przyjazdy do krajów Latynoamerykańskich według pochodzenia

Źródło: Turismo en Iberoamerica 2008, UNWTO www.unwto.org/facts/eng/publication (21.04.2009)

Z powyższej tabeli wynika, że najliczniejszą grupą odwiedzającą Brazylię stanowią turyści z regionu amerykańskiego stanowi to 42% ogółu. Drugie miejsce zajmuje Europa z wynikiem 28%, na kolejnym miejscu znajduje się Kanada oraz Stany Zjednoczone 9%. Najmniej turystów przyjeżdża z Hiszpanii Portugalii oraz Andory.

2.3. Profil turysty odwiedzającego Brazylię

Brazylię najczęściej odwiedzają turyści w przedziale wiekowym 28-45 lat stanowi to 48% . Drugie miejsce zajmują turyści w wieku 45-65 lat i jest to 30% . 43% turystów podróżuje z rodziną, 28% z przyjaciółmi, 26% podróżuje samotnie, natomiast pozostali turyści podróżują w sposób zorganizowany. Długość średniego pobytu wynosi 14 dni natomiast średnie dzienne wydatki wynoszą 86USD. Po raz pierwszy do Brazylii przybyło 65% turystów, a 69% odwiedzających posiadało wyższe wykształcenie.¹¹

2.4. Cele przyjazdów

Tabela 11. Cele przyjazdów

Purpose of Trip (multiple response—top 4 of 8)	2006	2007
Leisure/Rec./Holidays	**	58%
Business/Professional	**	32%
Visit Friends/Relatives	**	30%
Convention/Conference	**	9%

Źródło: http://tinet.ita.doc.gov/outreachpages/download_data_table/2007_Brazil_Market_Profile.pdf

Głównym motywem przyjazdów turystów do Brazylii są wakacje oraz czas wolny stanowi to 58% wszystkich przyjazdów turystycznych. Drugim motywem są przyjazdy w sprawach biznesowych wynoszą one 32%. Natomiast wizyty u przyjaciół i krewnych stanowią 30% przyjazdów turystów.

¹¹ <http://www.natal-brazil.com/brazil/>

III. Rynek emisji turystycznej

3.1 Turystyka krajowa

Turystyka krajowa jest jednym z kluczowych segmentów rynku turystycznego Brazylii. W 2005 roku Brazylijczycy odbyli 10 razy więcej podróży krajowych niż zagranicznych. Do głównych celów turystyki krajowej zaliczamy São Paulo, Minas Gerais, Rio de Janeiro oraz Santo Catarina.

Tabela 12. Turystyka krajowa

Odwiedzane miasto	Liczba turystów (%)
São Paulo	27,7 %
Minas Gerais	10,8 %
Rio de Janeiro	8,4 %
Sant Catarina	7,2 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism_in_Brazil

Do głównych środków transportu turystów krajowych należą autobusy. Tym środkiem transportu podróżuje ok. 42% turystów krajowych. Drugim środkiem transportu są samoloty ok. 23% turystów wykorzystuje ten sposób przemieszczania się po kraju. Również do głównych środków transportu należy zaliczyć transport samochodowy około 22% podróżuje własnym samochodem.

3.2 Turystyka zagraniczna

Najczęstszymi miejscami odwiedzanymi przez turystów zagranicznych w celach poznawczych są takie miejscowości jak: Rio de Janeiro, Salvador czy też Florianópolis. Do najbardziej popularnych miejsc odwiedzanych przez turystów zagranicznych w celach służbowych należy zaliczyć São Paulo, Rio de Janeiro oraz Porto Alegre.

Tabela 13. Przyjazdy turystów z krajów pochodzenia

Top 10 visitor arrivals to Brazil by country of origin (2007)			
Ranking 2007	Country of origin	Foreign tourists 2007	% total
1.	Argentina	920,210	18.31
2.	United States	699,169	13.91
3.	Portugal	280,438	5.58
4.	Italy	268,685	5.35
5.	Chile	260,430	5.18
6.	Germany	257,719	5.13
7.	France	254,367	5.06
8.	Uruguay	226,111	4.50
9.	Spain	216,373	4.31
10.	Paraguay	206,323	4.11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism_in_Brazil

Najwięcej turystów zagranicznych przyjeżdża z Argentyny ponad 18 %ogółu turystów zagranicznych. Na drugim miejscu znajdują się Stany Zjednoczone, następnie Portugalia. Pierwszą dziesiątkę zamyka Portugalia. Z Portugalii przyjeżdża do Brazylii około 4% turystów zagranicznych.

Tabela 14. Główne miasta odwiedzane przez turystów zagranicznych

Main destinations visited by international tourists in 2005 Top 10 ranking by travel purpose								
Leisure			Business events & conventions			Other purposes		
Ranking (2005)	Destination	%	Ranking (2005)	Destination	%	Ranking (2005)	Destination	%

1st	<u>Rio de Janeiro</u>	31.5	1 st	<u>São Paulo</u>	49.4	1st	<u>São Paulo</u>	32.5
2nd	<u>Foz do Iguaçu</u>	17.0	2nd	<u>Rio de Janeiro</u>	22.3	2nd	<u>Rio de Janeiro</u>	25.0
3rd	<u>São Paulo</u>	13.6	3rd	<u>Porto Alegre</u>	8.2	3rd	<u>Belo Horizonte</u>	6.4
4th	<u>Florianópolis</u>	12.1	4th	<u>Curitiba</u>	5.4	4th	<u>Salvador</u>	6.3
5th	<u>Salvador</u>	11.5	5th	<u>Belo Horizonte</u>	4.1	5th	<u>Foz de Iguaçu</u>	5.1
6th	<u>Balneário Camboriú</u>	6.7	6th	<u>Campinas</u>	4.1	6th	<u>Curitiba</u>	4.6
7th	<u>Fortaleza</u>	6.4	7th	<u>Brasília</u>	3.4	7th	<u>Florianópolis</u>	4.0
8th	<u>Natal</u>	5.8	8th	<u>Foz de Iguaçu</u>	3.0	8th	<u>Porto Alegre</u>	3.6
9th	<u>Búzios</u>	5.4	9th	<u>Salvador</u>	2.7	9th	<u>Fortaleza</u>	3.4
10th	<u>Manaus</u>	4.0	10th	<u>Florianópolis</u>	1.8	10th	<u>Brasília</u>	3.1

Źródło: http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism_in_Brazil

Turyści zagraniczni czas wolny najchętniej spędzają w takich miejscowościach jak Rio de Janeiro, spędzają oni w tej miejscowości ponad 31% w Foz do Iguaçu ok. 17% oraz São Paulo ponad 13%. Do najczęstszych miast odwiedzanych w celach biznesowych należy São Paulo przybywa tutaj prawie 50% turystów, Rio de Janeiro 22% i Porto Alegre ponad 8%.

IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski

Odwiedzanie krajów Ameryki Południowej od pewnego czasu stało się bardziej dostępne i natychmiast można było zaobserwować duży wzrost zainteresowania krajami zaoceanicznymi w Europie Zachodniej. Również Polacy coraz częściej odwiedzają Brazylię. Polacy często zamiast tradycyjnych świat wybierają podróże egzotyczne. Rośnie zainteresowanie dalekimi podróżami takimi jak do Kenii, Sri Lanki czy do Brazylii.

Tabela 15. Najważniejsze wskaźniki Brazylii

Dynamika PKB (rok poprz. = 100) w %	Stopa inflacji w %	Stopa bezrobocia w %	Zagraniczne podróże turystyczne (wypoczynkowe) w mln	Zagraniczne podróże turystyczne ogółem w mln	Wydatki na turystykę zagraniczną w mld \$	Średnia długość pobytu za granicą
5,4	3,6	9,3	b.d.	4,825 (2006)	8,2	Podczas podróży do Europy: 15 dni

Źródła: OECD, UNWTO.

Liczba podróży zagranicznych Brazylijczyków w latach 2002-2006 dynamicznie rosła: z 2,3mln w 2002 roku do 4,8mln w 2007 roku. Wydatki na podróże zagranicznie również rosły z 2,4mln USD w 2002 roku do 5,8mln USD w 2006 roku.

Tabela 16. Przyjazdy Brazylijczyków do Polski (tys)

Kraj	razem 2002	razem 2003	Razem 2004	razem 2005	razem 2006	razem 2007
Brazylia	5.0	5.1	6.3	11.4	12.9	15.4

Źródło: Instytut Turystyki

Z powyższej tabeli wynika, iż z roku na rok liczba Brazylijczyków odwiedzających Polskę stale rośnie. W 2007 roku odnotowano 15,4tys. przyjazdów Brazylijczyków. Średnia długość pobytu turystów z Ameryki Południowej wynosi 17,5 nocy.

Tabela 17. Liczba noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku według krajów (tys.)

Wybrane kraje	Liczba noclegów (tys.)					Zmiany (%)				
	I kw08	II kw08	III kw08	IV kw08	rok 2008	I kw	II kw	III kw	IV kw08	12 mies.
Brazylia	2,5	6,7	9,3	3,8	22,3	38%	23%	52%	2%	30%

Źródło: GUS; za IV kwartał - wstępne.

Tabela 18. Liczba cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku według krajów (tys.)

Wybrane kraje	Korzystający (tys.)					Zmiany (%)				
	I kw08	II kw08	III kw08	IV kw08	rok 2008	I kw	II kw	III kw	IV kw08	12 mies.
Brazylia	1,1	2,5	3,8	1,4	8,8	44%	14%	66%	3%	33%

Źródło: GUS; za IV kwartał - wstępne.

4.1 Profil turysty brazylijskiego

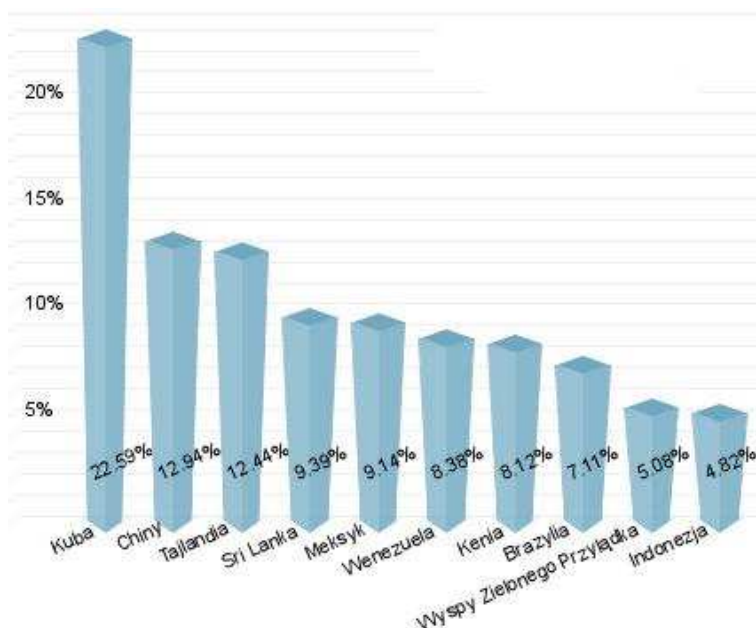
Głównymi turystami z Brazylii, którzy odwiedzają Polskę to mężczyźni stanowią oni 73% ogółu. 80% przyjazdów generują dwie grupy wiekowe: 35-44 oraz 45-54 lat (po 40%) segment 55 i więcej stanowi 13%. Szacuje się jednak, że rzeczywista liczba Brazylijczyków odwiedzających Polskę może być większa nawet dwukrotnie. Duża część Brazylijczyków posiada podwójne paszporty ze względu na swoje europejskie pochodzenie. Do zbierania informacji posługują się Internetem lecz 80% użytkowników dokonuje rezerwacji przez agencje turystyczne.

Tabela 19. Priorytety turystów z Brazylii

Popyt realny	– Miasta historyczne
Poszukiwany standard	– Modne miejsca, restauracje oraz zakupy; preferują hotele czterogwiazdkowe, bogaty program kulturalny i zwiedzanie
Cele strategiczne	– Budowa wizerunku wśród branży turystycznej – Odświeżanie obrazu Polski współczesnej wśród Polonii
Rozpoznawalność <i>top of mind</i> i spontaniczna	– Brak badań
Kanały dystrybucji	– B2B, B2B2C
Priorytetowe instrumenty	– Portal internetowy w języku portugalskim – E-marketing; podróże studyjne dla prasy konsumenckiej i branżowej – W ramach Grupy V-4 warsztaty dla branży turystycznej i targi branżowe
Grupy docelowe	– Stowarzyszenia polonijne – Touroperatorzy
Produkty priorytetowe	– Turystyka miejska i kulturowa – „Śladami Papieża Jana Pawła II”, zabytki UNESCO, zamki i pałace, miejsca związane z kulturą żydowską w Polsce – Pobyty edukacyjne (studia i kursy językowe dla Polonii), ekskluzywna oferta przygotowana na indywidualne zamówienia
Priorytetowe rynki emisyjne	– Sao Paulo – Rio de Janeiro – Rio Grande do Sul – Parana – Catarina
Słabe strony produktów	– Niewielki poziom komercjalizacji – Brak bezpośredniego połączenia
Uwagi	– Rynek perspektywiczny, lecz o ograniczonej działalności promocyjnej POT

Źródło: http://www.zarabiajnaturystyce.pl/addimages/strategia_pot.pdf

Wykres 5. Wyjazdy egzotyczne Polaków w 2007 roku

Źródło: www.easygo.pl/centrum-prasowe/statystyki

Jak wynika z wykresu Kuba jest na czele podróży egzotycznych, które odbywają Polacy. Brazylia znajduje się na 8 pozycji (7,11%).

Pomysłów na egzotyczne wyjazdy nie brakuje, a biura podróży stale poszerzają swoją ofertę o coraz bardziej egzotyczne miejsca. Lista dostępnych krajów oraz wysp zwiększa się każdego sezonu. W Ameryce Południowej rekordy popularności bije Brazylia, a zwłaszcza słynne z karnawału Rio de Janeiro.

Brazylia kojarzy się głównie z piłką nożną oraz karnawałem w Rio de Janeiro. Ten odległy kraj Ameryki Południowej znajduje się w ofercie większości biur podróży. To, co jeszcze nie tak dawno wydawało się być niemożliwe teraz jest w zasięgu ręki pod warunkiem, że posiadamy odpowiednią ilość gotówki. Ceny wycieczek do Brazylii zaczynają się od 3000 zł w zależności od długości pobytu a także standardu dochodzą nawet do 10000 zł.

Podsumowanie

Ameryka Południowa to rynek o bardzo dużym potencjale, a Brazylia potrafi to wykorzystać. Kraj ten prężnie rozwija się na rynku turystycznym, co świadczy o tym duże zainteresowanie tym krajem. Turyści coraz częściej wybierają egzotyczne podróże a biura podróży ułatwiają to im coraz to większym wachlarzem ofert egzotycznych. Brazylia nie tylko przyciąga turystów swoim bogactwem przyrodniczym, ale również kulturalnym.

W Brazylii nie tylko rozwija się turystyka krajowa, ale również zagraniczna. Co niesie ze sobą korzyści finansowe dla kraju. Kraj jest na to dobrze przygotowany , gdyż posiada wiele obiektów noclegowych o wysokiej klasie.

Sami Brazylijczycy coraz częściej decydują się na podróże zagraniczne. Świadczy o tym liczba podróży zagranicznych Brazylijczyków, która wzrosła z 2,3mln w 2002 roku do 4,8mln w 2007 roku. Również Brazylijczycy decydują się na podróż do Polski. Nasz kraj staje się krajem atrakcyjnym dla Brazylijczyków. Polonia brazylijska często podróżuje do Polski w celu odświeżenia sobie obrazu współczesnej Polski. Turyści z Brazylii preferują zwiedzanie miast historycznych, wybierają hotele o wysokim standardzie oraz modne miejsca a także bogaty program kulturalny.

Odwiedzając Brazylię możemy zarówno napotkać światowych mieszkańców Rio de Janeiro jak również polujących na zwierzynę Indian. W granicach tego kraju znajdują się zatłoczone miasta jak również miejsca, gdzie od lat nie stanęła ludzka stopa. Będąc tam

można uczestniczyć w roztańczonym karnawale jak również uczestniczyć w pielgrzymce do sanktuarium maryjnego. Nic, zatem dziwnego, że Brazylia przyciąga różnorodnych ludzi, od zwyczajnych turystów wylegujących się na wspaniałych, wielokilometrowych plażach, po podróżników penetrujących pierwotną puszcę.

Spis tabel, rysunków i wykresów

Tabela 1. Gospodarka i Handel Brazylii w latach 2001-2003.....	9
Tabela 2. Temperatura powietrza Brazylii.....	11
Tabela 3. Sieci hotelowe w Brazylii oraz udział na rynku wyrażony w %.....	19
Tabela 4. Liczba hoteli w poszczególnych miastach.....	19
Tabela 5. Brazylijski rynek lotniczy (sprzedaż detaliczna wyrażona w %)......	20
Tabela 6. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (liczba przyjazdów w mln.).....	21
Tabela 7. Kraje świata o największych wpływach z turystyki zagranicznej (w mld USD).....	22
Tabela 8. Wydatki na wyjazdy zagraniczne (w mld USD) według krajów pochodzenia turystów z uwzględnieniem Brazylii.....	22
Tabela 9. Międzynarodowe przyjazdy do krajów latynoamerykańskich.....	23
Tabela 10. Przyjazdy do krajów Latynoamerykańskich według pochodzenia.....	24
Tabela 11. Cele przyjazdów.....	25
Tabela 12. Turystyka krajowa.....	26
Tabela 13. Przyjazdy turystów z krajów pochodzenia.....	27
Tabela 14. Główne miasta odwiedzane przez turystów zagranicznych.....	27
Tabela 15. Najważniejsze wskaźniki Brazylii.....	29
Tabela 16. Przyjazdy Brazylijczyków do Polski (tys)	29
Tabela 17. Liczba noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego w ciągu	30

czterech kwartałów 2008 roku według krajów (tys.)	
Tabela 18. Liczba cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku według krajów (tys.)	30
Tabela 19. Priorytety turystów z Brazylii	31
Rysunek 1. Flaga Brazylii.....	4
Rysunek 2. Godło Brazylii.....	4
Rysunek 3. Położenie Brazylii.....	5
Rysunek 4. Touroperatorzy na rynku brazylijskim.....	13
Rysunek 5. Posąg Chrystusa w Rio de Janeiro.....	16
Rysunek 6. Wodospady Iguassu.....	17
Rysunek 7. Amazonka widok z kosmosu.....	17
Wykres 1. Główne wyznania	7
Wykres 2. Skład rasowy ludności	7
Wykres 3. Struktura Produktu Krajowego Brutto	8
Wykres 4. Liczba hoteli w Brazylii według kategorii	18
Wykres 5. Wyjazdy egzotyczne Polaków w 2007 roku	31

Literatura

Pozycje książkowe

1. J. Lyon, W. Bernardson, A. Draffen, K. Dydyński, *Ameryka Południowa część 2*, wydawn. Pascal, Bielsko-Biała 1998.
2. W. Maik, *Ameryka Południowa*, wydaw. Kurpisz Poznań, Poznań 1998
3. B. Rudnicki, *Biblioteka Gazety Wyborczej- Podróże marzeń Brazylia*, wyd. Mediprofit sp.z.o.o., Warszawa 2005
4. Z. Kruczek, *Kraje pozaeuropejskie*, Kraków 2007

Strony Internetowe

1. <http://www.flagi-panstw.pl/brazylia>
2. <http://pl.wikipedia.org/wiki/Brazylia>
3. <http://encyklopedia.pwn.pl/>
4. <http://www.odyssei.com/pl/travel/brazylia.php>
5. www.braziltouoperators.com
6. <http://www.toptravel.pl>
7. http://www.brazils-hotels.com/brazil_map.htm
8. http://somo.nl/html/paginas/pdf/Tourism_in_Brazil_oct_2006_EN.pdf
9. www.unwto.org/facts/eng/publication

10. http://tinet.ita.doc.gov/outreachpages/download_data_table/2007_Brazil_Market_Profile.pdf
11. <http://www.natal-brazil.com>
12. http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism_in_Brazil
13. <http://www.zarabiajnaturystyce.pl>
14. <http://www.intur.com.pl>
15. <http://www.brasil.org.pl>